Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXXIV., št. 224 — Ljubljana, ponedeljek 29. septembra 1941-XIX — Cena 40 cent.

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, Za inozemstvo 10 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO.

Važni sklepi ministrskega sveta

Sodelovanje Stranke pri podeljevanju poslov javnega značaja — Za povzdigo narodnega gospodarstva — Ukrepi za pravično razdelitev vojnih bremen

Rim, 28. sept. s. Včeraj zjutraj se je sestal pod predsedstvom Duceja ministrski svet, ki je odobril razen običajnih ukrepov še naslednje:

Na predlog Duceja Fašizma, šefa vlade, zakonski načrt, ki določa preventivno posvetovanje PNF pri imenovanju služb in nalaganju davščin, ki so v javnem interesu in politične važnosti. Ukrep vzpostavlja direktno sodelovanje Stranke pri podeljevanju funkcij političnega in javnega značaja tako, da bodo izbrane osebe uživale največje zaupanje glede njih pripadnosti načelom režima.

Zakonski načrt za zdravstveno pomoč državnim, civilnim in vojaškim nameščencem. Pomoč se nanaša tudi na družinske člane. V ta namen se ustanovi fašistični narodni zavod za pomoč državnim nameščencem.

Zakonski načrt o gradnji planinske akropole v proslavo junaštva italijanskega alpinca. Monumentalni spomenik »Alpinska akropola« bo zgrajen na državne stroške na Dosu Trente.

Zakonsk načrt o decentralizaciji industrijskih podjetij, v zvezi z novimi hidroelektričnimi napravami v Italiji. Načrt zakona hoče doseči industrijski razvoj v pokrajinah srednje, južne in otočne Italije. S tem načrtom bo mogoče ustvariti obširna delovna področja za zmagovito domovino.

Zakonski načrt o delni in začasni oprostitvi narodnih ribarskih podjetij in ribogojstva sleherne pridobitne davščine.

Zakonski načrt, ki podaljšuje za dve leti fiskalne olajšave za razvoj ribiškega brodovja.

Duce je poročal, da je bila žetev slabša, kakor se je pričakovalo, čeprav nekoliko boljša kakor 1940-XVIII. Proizvodnja je znašala l. 1940 71 milijonov stotov, l. 1941-XIX pa 71 in pol milijona stotov. Letošnja žetev ne krije potreb prebivalstva. Slabši je pridelek turščice, dočim so se zvišale potrebe za vojsko in za zasedena ozemlja Ministrski svet je na predlog Duceja določil splošno nakazovanje kruha na sledeči osnovi:

200 g na dan za vse, razen za proizvajalce, dodatek 100 g za delavce in delavke ter dodatek 100 g za težke delavce. Nakazovanje se prične 1. oktobra. V pokrajinah, kjer uživajo polento, je določenih 300 g koruzne moke na dan z dodatkom 150 g za ročne delavce ter nadaljnjim dodatkom 150 g za težke delavce.

Zakonski načrt o ustanovitvi vodovodne ustanove na Siciliji. Oskrbovanje sicilskega prebivalstva z vodo se že rešuje z gradnjo velikih vodovodov. Vsa dela bodo poverjena novi državni ustanovi.

Zakonski načrt, ki ureja položaj zastopnikov države. Stranke in drugih javnih zavodov pri družbah, zavodih in podjetjih. Ukrep bo povečal oblast zastopnikov pri raznih podjetjih.

Ministrski svet je odobril več dopolnilnih ukrepov za omejevanje sleherne možnosti spekulacije. Ukrepi imajo varnostni značaj za obrambo lire in hočejo preprečiti, da bi se nekateri davkoplačevalci odtegnili dolžnostim. Vsa bremena, ki izvirajo iz vojne, morajo biti pravično razdeljena.

Na predlog zunanjega ministra so bili odobreni nekateri ukrepi administrativnega značaja.

Na predlog Duceja, notranjega ministra, je bil odobren zakonski načrt o pomoči svojcem v izvrševanju službe padlih agentov javne varnosti.

Na predlog Tajnika Stranke so bile odobrene norme o obveznosti cen, določenih po oblasteh, za življenske potrebščine, in zakonski načrt, ki prizna hierarhom PNF značaj javnega funkcijonarja.

Na predlog ministra za Italijansko Afriko je bil odobren zakonski načrt o kazenskih določbah in o urejanju proizvodnje in oskrbe v Libiji.

Na predlog ministra za pravosodje je bilo sprejetih več zakonskih načrtov, ki urejajo pravna vprašanja civilnega zakonika glede lastnine, obligacij, dela in zaščite pravic. Novi civilni zakoni stopijo v veljavo dne 28. oktobra t. l., ostali pa 21. aprila leta 1942-XX.

Na predlog finančnega ministra je bilo brezplačno odstopljeno madžarski vladi zemljišče v Rimu za zgradbo zavoda madžarske kulture. Odobreni so bili predlogi o spremembi pravil dveh loterijskih podjetij.

Na predlog Duceja, vojnega ministra, je bil odobren zakonski načrt o napredovanju rezervnih oficirjev Kr. vojske in uradnikov, ki so v službi oddelkov vojske. Ukrep priznava posebne prednosti pri napredovanju rezervnih oficirjev. Drugi odobreni zakonski načrti se nanašajo na napredovanje mornariških obveznikov, ki so bili v borbi ranjeni. Določena je tudi odškodnina osebju Kr. mornarice za izgube, ki jo utrpi ob morskih nesrečah. Na predlog Duceja, ministra mornarice se za dve mesti poveča število generalnih inspektorjev osrednje uprave Kr. mornarice.

Ministrski svet je končal sejo ob 14. uri in se bo zopet sestal v torek 30. t. m. ob 10.

Obletnica trojnega pakta

Svečana proslava v Rimu

Rim, 29. sept. u. V prostorih italijansko-nemškega društva na trgu Collona so priredili v soboto svečan sprejem v proslavo obletnice trojnega pakta. Sprejema so se udeležili med drugim minister za ljudsko kulturo Pavolini, državni podtajnik ministrstva za ljudsko kulturo Polverelli, nemški poslanik von Mackensen, japonski poslanik Horikiri, diplomatski zastopniki držav, ki so pristopile k trojnemu paktu v družbi vojnih atašejev ter mnogo drugih uglednih osebnosti, zastopnikov vojnih sil, fašistične stranke ter italijanskih in tujih novinarjev. Zastopniki držav, ki so podpisale trojni pakt, so se dolgo in prisrčno razgovarjali z gosti. Vsa družba je nato prisostvovala dokumentarličnemu filmu, ki je bil posnet ob priliki sklenitve trojnega pakta in ob priliki pristopanja nadaljnjih držav k tej pogodbi. Predvajan je bil tudi film o inspekcijskem potovanju Duceja na vzhodni fronti in o njegovem sestanku s Hitlerjem.

V soboto zvečer je zunanji minister grof Galeazzo Ciano priredil v palači »Madama« večerjo v čast diplomatskim zastopnikom držav, ki so podpisale ali pozneje pristopile k trojnemu paktu. Večerje so se udeležili člani vlade, zastopniki oboroženih sil, dostojanstveniki fašistične stranke in visoki funkcionarji ministrstev za zunanje zadeve in ljudsko kulturo. Grof Ciano je pri večerji v svoji zdravici opozoril na zgodovinski pomen trojnega pakta ter je nazdravil poglavarjem držav, ki so pakt podpisale ali se mu priključile, kakor tudi napredku in blagostanju teh narodov. V imenu vseh prisotnih je odgovoril nemški poslanik von Mackensen, ki je nazdravil Kralju in Cesarju, Duceju in italijanskemu narodu.

Vesti z vzhodne fronte

Ofenziva proti Krimu in Harkovu se nadaljuje — Obleganje Petrograda — Uničevanje sovjetske mornarice — Obsežne letalske akcije

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 28. sept. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavila danes naslednje poročilo:

Na obkoljtveni fronti pred Petrogradom so težke baterije nemške vojske 26. septembra učinkovito obstreljevale sovjetske vojne ladje v kronštatski luki in na obalnem področju južno odtod. Neka križarka je bila je streli zažgana.

Letalsko orožje je napadalo železniške transporte in železniške naprave na področju pri Harkovu in Moskvi, kakor tudi na področju pri izvirih Volge. Bojna letala so zadela z bombami težkega kalibra v polno neko sovjetsko bojno ladjo pri Kronštatu. Nočni napadi letalskega orožja so bili usmerjeni proti vojaškim napravam v Moskvi.

Na morjih pri Faroerskih otokih je potopilo letalsko orožje podnevi dva tovorna parnika s skupn 3300 br. reg. tonami.

Pri poskusu angleških letal, da bi včeraj napadla obalo ob Rokavskem prelivu, je izgubil sovražnik 23 letal, in sicer 17 v borbi v zraku, 4 je sestrelilo protiletalsko topništvo, dve pa enote vojne mornarice.

Sovražna letala niso priletela niti podnevi niti ponoči nad nemško ozemlje.

Zopet uničen angleški konvoj

Berlin, 29. sept. s. Vrhovno poveljstvo nemških oboroženih sil je objavilo včeraj naslednje posebno vojno poročilo:

Nemške podmornice so v napadih, ki so trajali več dni, potopile 12 tovornih in eno spremljevalno zaščitno ladjo konvoja, ki je iz Gibraltarja plul proti Angliji. Skupna tonaža potopljenih ladij znaša 67.000 ton.

Nadalje je neka nemška podmornica na Južnem Atlantskem oceanu potopila 12.000-tonsko petrolejsko ladjo. Na ta način je ladjevje, ki je v službi britanske oskrbe, spričo napadov v nemških podmornic izgubilo v zadnjih dneh skupno 79.000 ton ladijskega prostora.

Washington, 29. sept. s. Admiral Stark je podal na seji mornariškega odbora reprezentančnega doma precej neugodno poročilo o položaju na Atlantskem oceanu. Po njegovih podatkih so izgube ladij, ki prevažajo vojne potrebščine v Veliko Britanijo, še zmerom velike ter slej ko prej večje kakor pa jih morejo nadomestiti ameriške ladjedelnice z novimi gradnjami.

Nova stran junaštva italijanskega zbora na vzhodni fronti

Odlično sodelovanje v hudih borbah, ki so dovedle do zloma Budjonijevih armad

Vzhodna fronta, 29. sept. s. Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani:

Nedavno, ko smo poročali o borbah na odseku Dnjepra, kjer so učinkovito sodelovali italijanski oddelki, smo naznanili, da se zaključuje zmagovito akcija proti Budjonijevim armadam in da so naše edinice spet v gibanju. Omogočeno nam je bilo zlomiti naše edinice in prisostvovali drugemu obsežnemu in zmagovitemu manevru, ki je nad vse važen za uničevanje sovražnih položajev. Za napadajoče čete je prehod čez vode ob sovražnikovem streljanju vedno najtežja naloga. V našem primeru pa je bila naloga še posebno težka, ker je bila potrebna popolna organizacija akcije vseh podrobnosti ter njen natančni časoven razvoj v vseh posameznih fazah.

Videli smo pred dnevi, kako so naši pešci prekoračili Dnjepr z navdušenjem in prodrli v brzih etapah v prve črte, ki so bile določene italijanskim silam. Videli smo naše vojake, ko so izvajali akcije z resnično čudovito hrabrostjo in danes, ko je naloga izvršena z našo zmago, ko je bila zapisana nova stran junaštva naših vojakov na ruski zemlji, lahko rekonstruiramo dva dneva borbe naših vojakov onstran Dnjepra.

Ena edinica našega ekspedicijskega zbora je bila sestavljena s pehotno divizijo, ki je bila ojačena z oddelki tankov in nekaterimi oddelki nemške pehote. Imela je nalogo pričeti akcijo onstran Dnjepra in osvojiti neki pritok reke ter odvzeti sovražniku njegove najtrdnejše in najbolj oborožene položaje. S to akcijo naj bi se ustvarili pogoji za nadaljnja podvzetja italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji. Že v bitki za Bug so oddelki neke naše velike edinice, ki so se borili ob strani Nemcev, dokazali svojo vrednost in borbeni duh, kakor tudi izredne sposobnosti v brzih operacijah. Usoda je hotela, da so se prav ti oddelki zopet znašli pred boljševiškim sovražnikom v bitki ob Dnjepru. To pot je ob tej reki naša edinica prekosila samo sebe z doseženimi uspehi. Prodrla je čez reko ob zori nekega meglenega dne. Naši vojaki so se vkrcali v posebne čolne in so prebrodili reko. Sovražnik je opazil naš poizkus in je pričel močno streljati, mi smo energično odgovorili z našega brega. Pod neprestanim ognjem sovražnika so naši vojaki prekoračili reko in dovršili nalogo, ki jim je bila dodeljena za prvi dan in sicer postavili so mostišče do brega, kjer so se nahajali boljševiki. Dan se je zaključil s tem uspehom, ki je bil šele začetni uspeh. Treba je bilo utrditi mostišče za izvedbo nadaljnje akcije. Ponoči ni nihče spal. Izmenadeni sovražnik je mislil, da bo lahko preprečil razvoj akcije s topništvom in naslednje jutro dne 24. septembra so se rdeči pojavili v množicah pred našimi črtami in pričeli so s silnimi protinapadi. Srdita borba je trajala ves dan. Rdeči so skušali za vsako ceno prepoditi naše čete z reke, borba je bila izredno huda. Za prvo črto nahajajoče se čete pa so prihajale že v akcijo, ki se je brez prestanka nadaljevala. Naši pešci so se čudovito upirali napadom sovražnika, ki je bil najmanj trikrat močnejši od naših. Po trdovratni borbi so prešle naše čete v dokončni napad na sovražnikove položaje. Junaško so držali obrežje in izvedli protinapad ob odlični pomoči topništva. Borba se je končala z našim uspehom in sovražnik je izgubil položaj največje važnosti. Čeprav je bil številčno trikrat močnejši, so se morale sovjetske čete umakniti. Imele so najtežje izgube. Naši vojaki so se borili skupno z nemškimi tovariši. V borbo so posegla tudi naša letala. Naši lovci so pognali v beg sovražne skupine. Tri sovjetska letala so sestrelili. Uspeh naših je bil popoln. Zmagovito zaključena akcija je pokazala moralno in tehnično nadmoč italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji.

Zavzetje Kandalakše

Helsinki, 29. sept. u. Iz dobro poučenega vira se je izvedelo, da so finske čete pri svojem nadaljnjem prodiranju na Severnem bojišču zavzele Kandalakšo. Na ta način je bila dokončno pretrgana proga proti Murmansku. Finske čete so zavzele že znaten del obale Belega morja.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

L'Aeronautica all'attacco contro una formazione navale inglese

L'ultima audace sortita del valoroso presidio di Uolchefit — Sei aerei britannici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 28 settembre il seguente bollettino di guerra n. 482:

Nell'Africa settentrionale attività di artiglierie sui fronti terrestri.

Durante incursioni aeree su Bengasi e su Bardia, sono stati abbattuti in fiamme tre apparecchi nemici; un quarto apparecchio è stato abbattuto da un nostro aereo durante una ricognizione nella zona di Cufra.

Nell'Africa orientale il valoroso presidio di Uolchefit, stretto d'assedio dal 15 aprile scorso, avendo esaurito da alcuni giorni ogni risorsa di viveri, ha ricevuto ordine di cessare la resistenza dal giorno 26. A degno coronamento delle brillanti azioni offensive e difensive precedentemente svolte ha effettuato un'ultima audace sortita durante la quale ha affrontato e volto in fuga forze nemiche numericamente superiori, infliggendo loro sensibili perdite.

Negli altri settori dello scacchiere di Gondar tentativi nemici sono stati sventati dalla nostra efficace reazione.

Aerei nemici hanno effettuato incursioni offensive su Agrigento, Marsala, Trapani, Cagliari e su Porto Empedocle dove si sono avuti tre morti e otto feriti tra la popolazione civile. La difesa contraerea di Cagliari ha abbattuto un velivolo; un altro è stato abbattuto dalla difesa di Marsala.

Nel Mediterraneo centrale sono in corso violenti attacchi della R. Aeronautica contro una grossa formazione navale inglese uscita da Gibilterra.

Letalske sile v napadu na angleško brodovje

Zadnji drzni izpad junaške posadke Uolkefita — Šest angleških letal sestreljenih

Glavni stan Oboroženih Sil je 28. septembra objavil naslednje 482. vojno poročilo:

V severni Afriki delovanje topništva na kopni fronti.

Med letalskim napadom na Bengazi in na Bardijo so bila sestreljena tri sovražna letala. Četrto letalo je neko naše letalo sestrelilo v teku izvidniškega poleta nad področjem Kufre.

V vzhodni Afriki je junaška posadka Uelkefita, oblegana že od 15. aprila, ki je že pred dnevi izčrpala ves svoj živež, dobila ukaz, naj s 26. t. m. preneha z odporom.

Dostojno je kronala svoje prejšnje odlične ofenzivne in defenzivne akcije s poslednjim srditim izpadom, s katerim je obvladovala in pognala v beg številčno nadmočne sovražne sile, ki jim je zadala občutne izgube.

V ostalih odsekih bojišča v Gondarju so bili z našim učinkovitim nastopom izjalovljeni poskusi sovražnikovih napadov.

Sovražna letala so izvedla ofenzivne napade na Agrigento, Marsalo, Trapani, Cagliari in na Porto Empedocle, kjer so bili med civilnim prebivalstvom ubiti 3 ljudje, 8 pa ranjenih.

Protiletalska obramba v Cagliariju je sestrelila eno letalo, drugo letalo pa je sestrelila obramba v Marsali.

V osrednjem Sredozemlju so v teku močni napadi Kr. letalstva proti močni pomorski angleški skupini, ki je prišla iz Gibraltarja.

Zopet angleški napad na vojaške bolnišnice

Z bojišča, 29. sept. s. V soboto so sovražna letala na področju med Solumom in Bardijo bombardirala in s strojnicami obstreljevala tudi neko italijansko divizijsko bolnišnico in neki nemški lazaret. Oba objekta sta bila jasno označena z znamenji Rdečega križa na krovih in na zunanjih stenah tako, da jih je bilo opaziti že iz velike daljave. Toda angleški letalci so izgubili že sleherno spoštovanje do naprav Rdečega križa, ki bi morale biti v smislu mednarodnih konvencij in še bolj spričo osnovnih človečanskih načel očuvane pred slehernim napadom. Očitno je angleškim pilotom v posebno zadoščenje, da lahko sistematično napadajo take naprave. Angleži izpričujejo tako dan za dnem zmerom bolj svoje kriminalne instinkte. Toda angleški letalci drago plačujejo svoje napade na italijanske in nemške postojanke. Baš v soboto so lovci in protiletalsko topništvo na področju pri Bardiji sestrelili tri sovražna letala, dva Hurricana in en Bristol Blenheim.

Novi protektor Češke in Moravske

Berlin, 29. sept. s. Kakor znano, je nemški protektor Češke in Moravske baron von Neurath iz zdravstvenih razlogov začasno odstopil s svojega mesta. Za njegovega naslednika je bil začasno imenovan general narodno socialističnih zaščitnih oddelkov Heydrich.

Včeraj zjutraj je v spremstvu državnega podtajnika Frankeja obiskal predsednika češke in moravske države dr. Emila Hacho v njegovi rezidenci. Ob tej priliki je Heydrich razložil državnemu poglavarju razloge, zaradi katerih je bila treba glede na zadnje določbe proglasiti obsedno stanje v okrožjih Brno, Praga, Moravska Ostrava, Kladno, Olomouc in Kraljevi Hradec. V zadnjih dneh so neodgovorni elementi, ki so v službi sovražnikov Evrope, izvršili vrsto dejanj v škodo Nemčiji ter skušali s prepovedano propagando postaviti prebivalstvo protektorata v nasprotje z interesi nemške države. Prebivalstvo, ki v veliki večini spoznava realnost usodne povezanosti evropskih z Nemčijo, je Heydrich ob tej priliki izjavil, kakor je pričakovati, ne bo poslušalo Nemčiji sovražnih rovarjev. Sleherni državljan, ki ljubi red, se bo zatekel v varstvo oblasti. Heydrich je informiral državnega poglavarja, da je bil aretiran predsednik protektorata vlade general Elias. General Elias je bil obtožen, da je odredil dejanja, ki imajo značaj veleizdaje in ga bo zato sodilo ljudsko sodišče. Ko se je Heydrich poslovil od državnega poglavarja, je izrazil svoje priznanje lojalnosti državnega poglavarja, ki jo je pokazal že ves čas, odkar je bil ustanovljen protektorat.

Popoldne je predsednik Hacha poslal Heydrichu pismeno izjavo, v kateri je tudi v imenu protektoratske vlade zagotovil, da hoče sodelovati pri izvajanju nadaljnjih nalog. V pismu je hkratu prosil za podporo protektoratski vladi pri njenem delu.

Smrtna kazen za sabotažo na Slovaškem

Bratislava, 29. sept. s. Ministrski svet je odobril uredbo, ki določa smrtno kazen za vse saboterje, ki za časa vojne opravijo kako sabotažno dejanje tudi na gospodarskem področju.

Smrtna kazen za poslušanje tujih radijskih postaj

Berlin, 29. sept. s. Nemška posebna sodišča so izrekla prve smrtne obsodbe za poslušalce tujih radijskih postaj. V Nürnbergu je bil obsojen na smrt neki Wild, ki je bil prej funkcionar marksističnih organizacij. V Graudensu je bila obsojena na smrt neka gospodinjska pomočnica poljske narodnosti, ki je bila v službi pri nekem nemškem zdravniku in ki je v odsotnosti gospodarja rabila njegov sprejemnik, da je lahko poslušala skupno z drugimi Poljaki inozemske radijske postaje.

Zopet ruski padalci v Bolgariji

Sofija, 29. sept. s. Sovjeti slej ko prej hudo kršijo nevtralnost in suverenost Bolgarije. Tudi v zadnjih dneh se je z nekega sovjetskega letala spustilo v bližini Slivna na tla devet sovjetskih padalcev. Uspelo jim je poskriti se. Čete iz Slivna ter prebivalstvo jih še iščejo. Tudi tokrat so bili moskovski agenti opremljeni z orožjem in strelivom.

Sofija, 29. sept. s. Na velikem shodu v vojaškem krožku v Sofiji je govoril včeraj znani politik in novinar prof. Genov. Opozoril je na potrebo, da bolgarska vlada izvaja odločno in trdno politiko napram Moskvi. Bolgarija se mora močno opreti na svoje zaveznike. Realistični govor prof. Genova je napravil na vse prisotne globok vtis.

Berlin, 29. sept. s. Nemške letalske sile so, kakor se je izvedelo v poučenih vojaških krogih, v petek sestrelile 89 sovjetskih letal. Od teh je bilo 66 sestreljenih v letalskih spopadih, 17 od protiletalskega topništva, 6 pa na posameznih letališčih.

Ljubljanski velesejem

4.—13. oktobra

Mogočen pregled
industrijske, obrtniške in kmetijske produkcije kraljevine Italije in njene nove ljubljanske pokrajine.

Novozgrajeno moderno razstavišče
Celotno razstavišče z vsemi razstavami je občinstvu dostopno do 9. ure zvečer.

Polovična vožnja na železnici
Pri postajni blagajni kupite cel vozni listek v Ljubljano in ga pustite žigosati pri velesejmski blagajni, nakar velja za brezplačen povratek. — Vstopnina za enkraten obisk L. 4.—, žigosanje voznega listka brezplačno.

L'Alto Commissario alla Fiera

L'Ecc. Grazioli ha voluto essere minutamente informato sull'andamento dei lavori e ha dato nuove direttive per il loro completamento

Lubiana, 29 settembre

Nel pomeriggio di sabato l'Alto Commissario l'Eccelenza Grazioli ha visitato i lavori di allestimento della Fiera. In questa occasione egli ha compiuto un ampio giro nei padiglioni nei quali ferve allacremente il lavoro di allestimento delle singole mostre. Nel frattempo all'esterno si svogeva ininterrottamente il grande traffico dei trasporti che arrivano di continuo.

La Fiera ha acquistato ormai la fisionomia con la quale si presenterà, fra otto giorni, agli ospiti e al pubblico. Le pareti interne dei padiglioni sono già in gran parte coperti di composizioni, grafici, disegni colorati, e negli stalli sorgono plastici, costruzioni in legno e si dispongono le macchine e gli altri oggetti. Ma anche all'esterno si nota un'attività intensa. Gli edifici si completano, sorgono i scheletri sui quali verrà data pubblicità ai singoli prodotti, si preparano giardini ad aiuole e le fontane. Ogni ora che passa vi è qualche novità. Autocarri, carri pesanti trainati da diverse coppie di cavalli e trattrici ascendono ai padiglioni, davanti ai quali si scarica il materiale che verrà esposto.

Accompagnato dai dirigenti della Fiera, dal Sindaco, dal Questore e dal comandante dei carabinieri l'Eccellenza Grazioli ha voluto essere minutamente informato sull'andamento dei lavori che procedono con ritmo intensissimo. Percorrendo i padiglioni l'Alto Commissario si è intrattenuto con quanti collaborano alla creazione della magnifica manifestazione e si è compiaciuto per i lavoro compiuto dando direttive per il rapido completamento della grande mostra dell'economia nazionale e provinciale.

Il lavoro del Comitato provinciale per il collocamento

Il Comitato provinciale per il collocamento ha disposto nella sua seduta di ieri, tenuta sotto la presidenza del Vice Comandante federale dei centri del PNF, in relazione con le sue precedenti deliberazioni, che nei lavori pubblici devono venir proporzionalmente occupati i lavoratori disoccupati di Lubiana, e ha nello stesso tempo emanato tutte le necessarie istruzioni in riguardo all'approvvigionamento dei lavoratori sul luogo del lavoro, la costruzione di cucine e di dormitori e in generale riguardo la tutela sul lavoro.

Ha deliberato inoltre di invitare i datori di lavoro, di consegnare temporaneamente ai lavoratori che non dispongono ancora di documenti d'identità, i libretti di lavoro. Onde agevolare il servizio di collocamento delle domestiche, verrà istituita presso l'Ufficio provinciale di collocamento una speciale sezione per le domestiche con proprio personale. Il Comitato si è quindi esaurientemente occupato di tutti gli altri argomenti posti all'ordine del giorno.

Visoki komisar na veleseimu

Eksc. Grazioli se je podrobno zanimal o poteku dela na sejmišču in je dal nova navodila za njihovo dovršitev

Ljubljana, 29. sept.

V soboto popoldne si je Visoki komisar ogledal poslednja dela na velesejmu, ki bo 4. oktobra otvorjen. Eksc. Grazioli je obšel vse paviljone in si je podrobno ogledal, kako vrste delavcev urejajo posamezne razstave. Na sejmišču je delo zares v polnem teku in neprestano prihajajo velike množine razstavnega blaga. Visoki Komisar, ki so ga spremljali vodilni zastopniki velesejma, župan, kvestor in poveljnik karabinjerjev, je hotel biti podrobno informiran o poteku in razvoju dela, ki se razvija v vedno bolj intenzivnem ritmu.

Velesejem dobiva že povsem izraz velikopotezne gospodarske prireditve, kakor se bo predstavil v osmih dneh najširšemu občinstvu. Notranje stene paviljonov so že prekrite z velikimi grafikoni, kompozicijami, barvanimi risbami. V posameznih oddelkih se že razvrščajo reliefi, lesene konstrukcije in stroji. Zunaj se pripravljajo vrtovi, vodnjaki in postavljajo velike reklamne table. Vsako uro je na sejmu kaj novega. Neprestano prihajajo tovorni avtomobili in težki vozovi, ki jih vlečejo traktorji ali tudi po več konjev, ter se ustavljajo pred paviljoni, kjer se blago previdno, a vendar naglo razklada.

Visoki komisar se je po paviljonih ustavljal pri posameznih skupinah delavcev in razstavljalcev ter se z njimi podrobno razgovarjal o njihovem delu. Izrazil je svoje zadovoljstvo nad doslej opravljenim poslom in dal je navodila, da bi se delo in priprave za veliko nacionalno in pokrajinsko gospodarsko prireditev še bolj pospešile.

Delo pokrajinskega namestitvenega odbora

Pokrajinski namestitveni odbor je na svoji včerajšnji seji, ki se je vršila pod predsedstvom zveznega Podpoveljnika podpornih centrov Narodne fašistične stranke, odredil v zvezi s svojimi prejšnjimi sklepi, da se morajo pri javnih delih zaposliti sorazmerno nezaposleni delavci iz Ljubljane in je hkrati izdal vsa potrebna navodila glede prehrane zaposlenih delavcev na kraju dela, zgradbe odgovarjajočih kuhinj in prenočišč ter poče o zaščiti pri delu.

Sklenil je nadalje pozvati delodajalce, naj svojim delavcem, ki trenutno ne razpolagajo z osebnimi izkaznicami, preskrbe začasne poslovne knjižice. Zaradi primernejše organzacije namestitvene službe za vse hišne pomočnice, se bo pri Pokrajinskem namestitvenem uradu osnoval poseben oddelek za posle s posebnim osebjem. Odbor se je nato obširno bavil z vsemi ostalimi vprašanji, ki so bili na dnevnem redu.

Dopolavoro na delu

Tri uspele prireditve v soboto in nedeljo

Ljubljana, 29. septembra.

Dopolavoro za Ljubljansko pokrajino je priredil v soboto in nedeljo kar tri predstave za delavstvo. V soboto dopoldne je bil v tovarni »Stori« koncert za delavstvo, ki se je polnoštevilno zbralo v prostrani dvorani prvega nadstropja tovarne. Poleg ostalih so se udeležili prireditve ravnatelj tovarne g. Vogel, upravni svetnik g. Dermastia, obratovodja g. Vrevc in drugi, od funkcionarjev Dopolavora so bili prisotni inspektor g. Liberati, zaupnica ženskega Fašia ga. De Vecchijeva in številni predstavniki Pokrajinske delavske zveze. Kakor že v Tobačni tovarni in v Saturnusu je koncert izvajala godba »Zarja«. Prireditev je bila otvorjena z »Giovinezzo«, ki so jo vsi prisotni poslušali stoje. Nato so bili z velikim uspehom odigrani komadi: Gabetti »Kraljeva koračnica«, Blanc »Mladost«, Stipl »Graški fanje«, Dvořak »Humoreska«, Lehar »Zlato in srebro«, Schubert »Pokojnica« in Vojevod »Rozamunda«. Delavci so vsakemu komadu pozorno sledili in so vsako odigrano točko nagradili s ploskanjem.

Po sporedu je inspektor Liberati v kratkem nagovoru med drugim izjavil, da bo Dopolavoro s prosvetnim delovanjem delavcem lajšal in lepšal življenje. Tovarne je treba tako urediti, da bodo delavstvu kakor drugi dom, ne pa kraj, kamor bi hodili s težkim srcem in nevoljo. Organizacija bo zmerom skrbela, da bo imelo delavstvo pripadajoči in potrebni počitek. Predstavniki organizacije prihajajo med delavstvo po naročilu Duceja in imajo nalogo, mu izpolniti vse želje, ki se dajo izpolniti.

V imenu ženskega Fašija in pravkar se ustanavljajoče organizacije za delavke je ga. De Vecchi pozdravila delavke in jih pozvala, naj se brez skrbi zglasijo po pomoč in podporo, ki jo je po Ducejevem naročilu Dopolavoro vsakomur dolžan dati. Omenila je, da izhaja tudi sama iz delavske družine in da je v življenju mnogo pretrpela, zato razume težave delavskega stanu in je zmerom vsakomur, ki se nahaja v stiski, pripravljena pomagati.

Zastopnica delavk se je inspektorju Liberatiju, zaupnici ženskega Fašija in Dopolavoru zahvalila za pozornost in razvedrilo, ki ga nudijo delavstvu. Za zaključek je godba zaigrala še koračnico, nakar se je delavstvo po enournem oddihu in razvedrilu ponovno podalo na svoje delo.

V nedeljo ob 10. dopoldne je Dopolavoro priredil kar dve predstavi: prva je bila v prostorih Delavske zbornice, a druga v prostorih Dopolavora na Taboru. V Delavski zbornici je bila brezplačna predstava za delavstvo sploh. Dopolavoro je to pot priredil delavstvu prijetno presenečenje. Na sporedu je namreč bil celotni program Veselega teatra. Dvorana je bila nabito polna in prisotni so se prav od srca nasmejali izbranim točkam.

Ob isti uri pa je bil na Taboru predvajan film »5 : 0«. Film je italijansko delo in poln razvedrila, da so ga bili vsi prisotni zelo veseli. Predstavi je prisostvovalo 700 delavk in delavcev tovarne Saturnusa. Za brezplačno razvedrilo je bilo delavstvo zelo hvaležno.

Delavnost Dopolavora je, kakor vidimo, zmerom večja. Velikopotezni program brezplačnih delavskih prireditev se je začel naglo odvijati.

— **Važno opozorilo prehranjevalnega zavoda Visokega komisarijata.** Ker se je dogajalo, da so posamezniki, ki so se preselili v Ljubljanski pokrajini iz ene občine v drugo, zahtevali od novega preskrbovalnega urada živilsko nakaznico brez katerih koli uradnih podatkov, je določil »Prevod«, da nihče ne more dobiti živilske nakaznice v novi občini **brez predložitve glave živilske nakaznice in uradnega potrdila stare občine.** V tem potrdilu mora biti navedeno, za kateri mesec je prejel in kakšno vrsto nakaznice in da je za nadaljnje mesece črtan iz seznama upravičencev za prejemanje živilske nakaznice v stari občini. Na to določilo opozarjamo še posebej starše dijakov, ki bodo odšli z dežele v mestne šole, da se pred odhodom odjavijo pri občini in si pravočasno preskrbe omenjeno potrdilo. Za priseljence iz drugih pokrajin Kraljevine ali iz inozemstva pa velja še nadalje kot uradno potrdilo policijska prijava, na kateri pa mora biti tudi navedeno, odkod je dotični prišel.

Nogometna tekma Hrvatska : Slovaška 5:2 (3:0)

V Zagrebu je bila včeraj odigrana mednarodna nogometna tekma med moštvoma Hrvatske in Slovaške. Pred 12.000 gledalci so sigurno zmagali Hrvati, ki so že v prvem polčasu odločno vodili. Kasneje je slovaško moštvo vzdržalo odprto igro, vendar pa več ni doseglo kakor neodločen rezultat v drugem polčasu.

300 atletinj in atletov je startalo

V soboto in včeraj so tekmovali lahkoatletinje, lahkoatleti in kolesarji za prvenstvene naslove, nogometaši pa so pred vstopom v prvenstveno sezono izvedli splošni pregled

Ljubljana, 29. septembra

Minula sobota in nedelja sta bili sportno razgibani kakor v najboljših časih. V pičlih 50 urah se je zvrstilo pet večjih prireditev, tri pokrajinska prvenstva in osem nogometnih tekem na dveh igriščih, da so bili prijatelji našega sporta v zadregi, za poset katere bi se odločili. Vreme je bilo prirediteljem naklonjeno, saj je pridržalo večino izletnikov doma, obenem pa kljub vsem grožnjam niso oblaki odprli zatvornic mokrote. Vse prireditve so, kakor pravijo poročila sportno uspele zadovoljivo. V splošnem pa je v našem sportu vse preveč domačnosti in imamo občutek, kakor da se samim organizatorjem, in zanje velja to v največji meri, stvari ne zde važne. Taka pot pa zelo rada vodi navzdol . . .

O posameznih prireditvah govore poročila naslednje:

Pri lahkoatletinjah

so bile najuspešnejše Hermežanke

Slovenska lahkoatletska zveza je v soboto na igrišču SK Ilirije v Tivoliju izvedla poedinsko prvenstvo lahkoatletinj. Nastopile so članice treh klubov: Hermesa, Elana in Planine. Skupno je startalo 25 atletinj.

Največji uspeh so zasluženo požele Hermežanke, ki so odnesle šest prvih mest med desetimi. Polovico si jih je priborila požrtvovalna in sposobna **Priboškova.** Zmagala je v teku na 60 m, v metu diska in v skoku v višino. V skoku v daljino je postala prvakinja **Pustiškova.** V teku na 80 m z zaprekami je sigurno zmagala **Rupnikova,** v metu kopja pa si je osvojila prvenstvo **Vazzazova.**

Dve prvenstvi sta pripadli Novomeščankam. **Marinčkova** si je osvojila prvenstvo v metu krogle in se obenem revanžirala Roglovi za poraz v Novem metu. Najlepše izvojevan uspeh pa je bilo prvenstvo v stafeti 4×100. **Stafeto Elana,** ki je na progi izgubila mnogo zaradi slabe prve predaje, je efektno privedla do zmage Kozinova, ki je prekosila Rupnikovo zadnji meter pred ciljem.

Edino prvenstvo za barve Planine in za sebe si je priborila **Šušteršičeva,** ki je zmagala sigurno tudi v prvem predteku, ko je imela poleg sebe najnevarnejši tekmovalki.

Vse zmagovalke so prejele od Slov. lahkoatletske zveze okusne plakete. Prijetno presenečenje pa so jim bila lepa darila Visokega Komisarja Eksc. Grazioli-ja, ki je tako ponovno pokazal svojo naklonjenost sportnemu pokretu. Dragocen pokal za najboljši klub je poklonil zaupnik CONI comm. Buratti. Pokal je pripadel Hermesu, ki si je priboril 88 točk, med tem ko je Elan dosegel 67 in Planina 22 točk.

Prireditev, ki je privabila zadovoljivo število gledalcev, so posetili mnogi naši sportni voditelji in med njimi tudi zaupnik CONI comm. Buratti.

Tehnični rezultati so bili naslednji:

Tek na 100 m: I. predtek: 1. Šušteršič (Planina) 14.1; 2. Pustišek (Hermes) 14.4; 3. Kobav (H) 14.6; 4. Mislej (H) 15.6. II. predtek: 1. Colja (Elan) 14.2; 2. Sedej (H) 14.6. Finale: 1. Šušteršič (P) 14.2; 2. Colja (E) 14.5; 3. Sedej (H) 15; 4. Pustišek (H) 16.6.

Tek na 60 m: 1. Pribošek (H) 8.6; 2. Šušteršič (P) 8.7; 3. Kozina (E) 9.1; 4. Jazbinšek 9.3; 5. Bradašek (H) 9.4; 6. Hvale (P) 9.6.

Skok v daljino: 1. Pustišek (H) 4.43; 2. Palčič (E) 4.29, 3. Sedej (H) 4.10; 4. Jošt (H) 4.08, 5. Gartner (E) 3.98; 6. Lavrenčič (P) 3.83.

Tek na 80 m z zaprekami: 1. Rupnik (H) 16.2, 2. Palčič (E) 17.1; 3. Kroneger (E) 18.7.

Met diska: 1. Pribošek (H) 31.01; 2. Rupnik (H) 29.90; 3. Marinček (E) 27.56; 4. Šušteršič (P) 26.79; 5. Colja (E) 26.68, 6. Tome (P) 26.38.

Skok v višino: 1. Pribošek (H) 143, 2. Sedej (H) 130; 3. Kroneger (E) 125; 4. Kozina (E) 125.

Met krogle (3 kg): 1. Marinček (E) 9.86; 2. Rogl (H) 9.58; 3. Kroneger (E) 9.03; 4. Sket (H) 8.91; 5. Vazzaz (H) 8.78; 6. Tome (P) 8.74.

Met kopja: 1. Vazzaz (H) 26.88; 2. Marinček (E) 25.06; 3. Tome (P) 24.83; 4. Sket (H) 21.91; 5. Gartner (E) 21.55.

Stafeta 4×100 m: 1. Elan (Palčič, Gartner, Colja, Kozina) 1:58.4; 2. Hermes (Pustišek, Kobav, Jošt, Rupnik) 1:58.7.

Pri mladih lahkoatletih

so največ naslovov pobrali Ilirijani

Na telovadišču v Tivoliju so bili včeraj popoldne oddani atletom zadnji prvenstveni naslovi. Najprej so se pred tremi tedni pomerili med seboj seniorji, nato dvakrat dekleta in včeraj še juniorji.

Naša mlada generacija atletov, ki mnogo obeta, je šla z veseljem na start, posebno, ker je bila včeraj organizacija tekmovanja zelo dobra. Vse točke so se odvijale točno in po programu.

Med približno 300 gledalci je treba še posebej omeniti zaupnika CONI, comm. Burattija, ki je tudi tokrat osebno posetil prireditev. Tekmovanje je zapustilo v vsakem pogledu zelo dober vtis.

Nastopilo je vsega skoraj 50 atletov Planine, Ilirije in Hermesa iz Ljubljane ter Elana iz Novega mesta. Glavna borba je bila med juniorji Ilirije in Planine, ki so bili tudi najštevilnejše zastopani. Najboljše so se odrezali Ilirijani, ki so od desetih zasedli sedem prvih mest, dočim so vsa ostala tri pobrali »Planinci«.

Tekmovanje samo se je začelo s tekom na 100 m. Zmagal je favorit **Jager** v zelo lepem stilu in dobrem času ter ponovno potrdil, da je talent za zapreke. **Milanović** je takoj nato priboril pri skoku v višino drugo zmago Iliriji. Njegov rezultat (170 cm), kakor tudi njegov današnji stil kažeta, da je v zelo slabi formi, kar bi se dalo morda pripisati spremembi stila. Najzanimivejša točka je bil tek na 100 m. Kar štirje so bili, ki so hoteli zmagati, a uspelo je včeraj **Krenčiču,** ki je le za prsa potisnil nazaj še tri ostale popolnoma izenačene tekače. **Bratož** je zmagal takoj nato pri skoku v daljino, kjer je s 6.32 postavil najboljši rezultat, ki je bil letos pri nas dosežen. Nato se je še enkrat postavil Krenčič, ki je zmagal na 300 m z zelo dobrim rezultatom in velikim naskokom.

V metih je bil najuspešnejši **Vehar,** ki je zmagal pri metu krogle in diska s precej dobrima rezultatoma. V kopju je zmagal **Košir.**

Po napetem teku na 1000 m, kjer se je uveljavil v finisu **Sedej** s prav dobrim rezultatom je bila še štafeta 4x100 m. Bil je vseskozi napet tek, ki se je končal z zmago Planine, priborjeno v zadnjih metrih.

TEHNIČNI REZULTATI:

Tek na 110 m čez zapreke: 1. Jager (I) 16.5, 2. Gole (P) 19,5, 3. Kraner (P) 19.9, 4. Šinkovec (P) 21.0.

Skok v višino: 1. Milanović (I) 170, 2. Čuček (H) 165, 3. Dolgan (H) 160, 4. Plesnik (H) 155, 5. Lubej (H) 150, 6. Doganoc (P) 150.

Tek na 1000 m: 1. Sedej (P) 2:50, 2. in 3. Jovan in Zupan (oba P) 2:53,2 (mrtvi tek), 4. Povše (E) 2.55.0, 5. Magušar II. (I) 3:03,0, 6. Klasinc (P) 3:06,1.

Tek na 300 m: 1. Krenčič (I) 38.5, 2. Gole (P) 40,4, 3. Novak (I) 41,1, 4. Kraner (P) 43.0.

Met krogle: 1. Vehar (I) 12.58, 2. Lovše (P) 12.01, 3. Milanović (I) 11.46, 4. Čuček (H) 11.28, 5. Šprejcar (E) 11.28, 6. Habjan (P) 10.67.

Skok v daljavo: 1. Bratož (P) 6.32, 2. Nabernik J. (P) 5.93, 3. Jurko (E) 5.51, 4. Lovše (P) 5.50, 5. Jager (I) 5.47, 6. Šinkovec (P) 5.42. Izven konkurence je skočil Zupančič II. (I) 5.84.

Tek na 100 m: 1. Krenčič (I) 11.7, 2. Bratož (P) 11.9, 3. Jager (I) 12,0, 4. Mravlje (P) 12,1, 5. Tavzes (I) 12.2. Izven konkurence Zupančič II. (I) 11.9.

Met kopja: 1. Košir (I) 44.01, 2. Nabernik J. (P) 42,12, 3. Vehar (I) 40,68, 4. Šprajcar (E) 40.09, 5. Trček (I) 39.35, 6. Milanović (I) 38.23.

Met diska: 1. Vehar (I) 36.42, 2. Rus (P) 35,28, 3. Šprajcar (E) 35.20, 4. Vrtovec (P) 34.68, 5. Košir (P) 31,93, 6. Kostnapfel (H) 31.37.

Stafeta 4x100 m: 1. Planina I. 47.8, 2. Ilirija 47.8 (za širino prs), 3. Planina III. 49.4, 4. Planina II. (diskvalificirana).

Pri kolesarjih

so si vsa prva mesta osvojili člani Edinstva

Slovenska kolesarska zveza je včeraj na znani krožni progi s startom v Zgornji Šiški pri gostilni Martinc izvedla prvenstvo juniorjev in seniorjev. Razen njih so dirkali tudi turisti. Za vse skupine so bile razpisane poleg plaket krasne nagrade, ki so jih darovali Visoki Komisar, Zveza in tvrdke Ign. Vok, Perkon, Spectrum in Agnola.

Na startu in cilju ter vzdolž ob progi je dirkam prisostvovalo številno občinstvo. V turistični skupini je nastopilo 21 tekmovalcev, v juniorski 9 in med seniorji 11. Med njimi so bili skoraj vsi najboljši, kar jih je sedaj v Ljubljanski pokrajini.

Borba v turistični skupini se je odločila že med potjo in je precej tekmovalcev tudi odstopilo. Na 16 km dolgi progi je zmagal **Franc Vrhunc** (Edinstvo) s časom 28.07.2. Sledil mu je v večjem presledku **Stanko Sušnik** (Edinstvo), tretji pa je bil **Franc Podlogar** (Ljubljanica).

Naslov prvaka juniorjev je pripadel **Ladu Berliču,** ki je 48 km prevozil v času 1:28:34.4. Drugi je bil **Mladovan Rudi** (oba Edinstvo), tretji **Anton Dolinar,** četrti **Pavel Keršič** (oba Ljubljanica) in peti **Slavko Kosi** (Edinstvo). Ostali so zaradi defektov odstopili med tekmovanjem.

Vse hujša je bila borba med seniorji, kjer je prišla na cilj strnjena skupina 5 dirkačev in je le za kolesno dolžino zmagal **Franc Abulnar** (Edinstvo), ki je prevozil 80 km v času 2:41:21.4. Drugi je bil **Ivan Anžič** (Ljubljanica), tretji **Jože Gračnar,** četrti **Zdravko Dovjak** (oba Edinstvo), peti **Karej Štirn** (Hermes), medtem ko se je Gartner od Ljubljanice zaradi defekta uvrstil šele na deveto mesto.

Po uspešnem zaključku so v dvorani gostilne Martinc ugotovili rezultate in razdelili krasne nagrade.

48 golov na dveh igriščih

Za Kolinsko tovarno je nastopilo 10 domačih moštev, ob Tyrševi cesti pa šest in med njimi tudi Elan iz Novega mesta

Številne včerajšnje tekme so bile generalka pred bližnjo prvenstveno premiero. Najobsežnejši spored so pripravili na igrišču SK Marsa za Kolinsko tovarno, kjer se je zvrstilo dopoldne in popoldne kar deset moštev ob navzočnosti okoli 300 gledalcev. Na igrišču Ljubljane, kjer je nastopilo »samo« šest garnitur, pa je bil poset manjši.

Moste : Slavija 9:1 (0:1)

Spored na igrišču SK Marsa sta dopoldne začeli moštvi Moščanov in Slavije. Slaviji je v prvem polčasu uspela vzdržati odprto igro in je prišla celo v vodstvo, v drugem polčasu pa je po izenačenju čisto popustila. Moščani so vrstili gol za golom, da se je tekma zaključila z 9:1. Sodil je g. Trtnik.

Korotan : Mladika 4:3 (1:1)

Korotanci dosežejo sredi polčasa vodstvo. Tekma je bila zelo razgibana in je moral sodnik g. Zajc mnogokrat miriti prevroče duhove. Pred koncem prvega polčasa je Mladika stanje izenačila.

V drugem polčasu pride Korotan v vodstvo 3:1. Mladika zniža kasneje na 3:2 in je vse nevarnejša. Solotek z žogo srednjega napadalca Korotana se zaključi z 4:2. Nato prevladuje Mladika, ki tik pred koncem zniža na 4:3.

Jadran : Grafika 2:0 (0:0)

Popoldanski spored so začeli juniorji Marsa in Grafike. Marsovci so bili odločno boljši in je rezultat 11:1 (5:1) izraz moči na terenu.

Jadran včeraj kljub zmagi ni pokazal toliko kakor preteklo nedeljo v tekmi z Marsom. Grafičarje je nadkriljeval v startu in skupni igri. Mnogo zaslug za nizek poraz gre vratarju Grafike, ki je zelo priseben in siguren.

V prvem polčasu na terenu ni bilo pravih dogodkov. Jadran, ki je popolnoma obvladoval teren, je šele v 15. minuti dosegel prvo mrežo. V 33. minuti pa je povišal na 2:0, kar se do konca ni izpremenilo.

Hermes : Mars 3:2 (1:1)

Višek sporeda je bila tekma med Hermesom in Marsom. Vendar pa nas je precej razočarala in zlasti Mars ni ponovil igre pretekle nedelje. V napadu je popolnoma odpovedal Žigon, ki ga je obramba Hermesa skrbno čuvala. Tudi vsi ostali razen Fajona so igrali slabše. Boljša pa je bila včeraj obramba. Hermes je nastopil z vsemi svojimi najboljšimi. Pokazal je že znane sposobnosti, zdi se nam pa vendar, da včeraj ni bil pri polni volji.

Igra, hi jo je sodil inž. Mrdjen, je bila prve trenutke odprta in v začetni nervozi je Žigon zapravil dve čisti situaciji. V vodstvo pridejo Marsovci v 13. minuti, ko Fajon efektno postavi 1:0. Vse do polovice prvega polčasa so Marsovci v rahli premoči. V 32. minuti Brodnik izenači.

V drugem polčasu so Hermežani boljši, igra pa je raztrgana. Vse do 33. minute je videti le malo lepih potez. Hermes pride do kota. Lepo streljano žogo prepusti napadalec Sočanu, ki neubranljivo poviša na 2:1 za Hermes. Dve minuti nato je uspešen Brodnik. 3:1 za Hermes. Marsu prinese uspeh proti strel, ki ga Doberlet z glavo podaljša v mrežo. 3:2 za Hermes tik pred koncem in do konca.

Ljubljana : Elan 10 : 0 (6 : 0)

Po dveh uvodnih tekmah na igrišču SK Ljubljane, kjer so juniorji Ljubljane porazili juniorje Most z 2:0 in je ostala borba med rezervama Ljubljane in Hermesa neodločena z 0:0, so nastopili proti prvemu moštvu Ljubljane, v katerem je igral po dolgem času znova Smole, novomeški gostje. Razen kompletnega moštva je postavil Elan na igrišče tudi precej svojih pristašev, ki pa niso prišli na račun.

Po današnji igri se čudimo, da je Ljubljana v Novem mestu dopustila neodločen rezultat. Elan razen elana ni pokazal nič in se mora edino vratarju Kalčiču ter delno tudi vsej ostali obrambi zahvaliti, da ni bil rezultat še mnogo višji.

Moštvo Ljubljane je od začetka do konca bilo popolen gospodar na igrišču in mu je uspevalo vse. Odličen je bil zlasti Smole.

Tekmo je sodil g. Pušenjak.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 29. septembra: Mihael.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Luč v temi.
Kino Sloga: Zaprto.
Kino Union: Grofov sin.
Kino Moste: Videl sem sijati zvezde . . in Ešnapurski tiger, I. del.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Razstava slik Franca Pavlovca v galeriji Obersnel na Gosposvetski cesti.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Horoskop za tekoči teden

od 29. septembra do 5. oktobra 1941 — Tranziti planetov s Soncem ob rojstvu

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Na boljše kaže bolnikom. Napredovanje v umetniških poklicih. Pridobljene simpatije si skušajte utrditi. V trgovskih poslih bodite previdni.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Uspehi se obetajo ljudem, ki s svojimi poklici služijo v razvedrilo drugih. Konjunktura za trgovce.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnu: Najbolj nevarni so zdaj aspekti, ki učinkujejo na zdravje. Bolnikom je potrebna izredno pozorna nega.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: Zelo kritičen teden za trgovske in zabavne poklice, za ostale nevtralen teden.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Sreča z denarjem prinaša lepe sadove prejšnjega in sedanjega truda.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Zdravje utegne trpeti, zboljšanje pa se obeta v gospodarstvu in v finančnih stvareh.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Zaradi prejšnjih neuspehov še vedno trpite, a kljub temu se boste znašli v novih razmerah.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Ne kaže dobro za denarne in protekcijske zadeve, uspehi pa se obetajo v trgovskem udejstvovanju.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: V vaše zadovoljstvo se bodo rešile zamotane uradne in denarne zadeve.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Škorpijonu: S prožnostjo duha in ustvarjajočo fantazijo boste obvladovali razmere.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Sreča vam bo tako blizu, da se vam bo zdela nevarna. Takim položajem so kos samo življenjski umetniki.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: S pogumom in humorjem zdaj lahko dosežete velike uspehe. Bolniki naj se skrbno negujejo.

B. K.

Pravila Dopolavora

za okraje, občine in mestne četrti

V Ljubljanski pokrajini se ustanavlja Narodna Ustanova Dopolavoro (Delopust) s pokrajinskim sedežem v Ljubljani. »Dopolavoro je ustanova miru, ki zasleduje vzvišene naloge bratstva, ljubezni in civilizacije«, je zapisal Mussolini Pravila za Dopolavore občin, okrajev in mestnih četrti so naslednja:

Člen 1. Narodna ustanova Dopolavoro (O. N. D.) ima namen pospeševati zdravo in koristno zaposlitev delavcev v prostih urah z udejstvovanji in pobudami, namenjenimi razvoju njihovih moralnih, intelektualnih in fizičnih sposobnosti v duhovnem ozračju fašistične revolucije.

Člen 2. Občinski Dopolavoro, Dopolavoro okrajev in mestnih četrti se lahko ustanovi v občini, okraju, mestni četrti, ako znaša število članov vsaj: 50 za kraj do 1000 prebivalcev, 200 za kraj do 5000 prebivalcev, 300 za kraj čez 5000 prebivalcev.

Člen 3. V Dopolavoro se lahko vpišejo državljani dobrega vedenja, ki bivajo v občini, okraju, mestni četrti, v katerem ima Dopolavoro svoj sedež. Izkaznica O. N. D. je veljavna 1 leto (fašistično leto). Lastnik iste uživa razne popuste in ugodnosti.

Člen 4. Prapor Dopolavora predpisuje Nacionalno Predsedništvo O. N. D.

Člen 5. Dopolavoro (občine, okraja, mestne četrti) spada pod Pokrajinski Dopolavoro, ki daje smernice za delovanje in odobruje delovne načrte.

Člen 6. Predsednika imenuje predsednik pokrajinskega Dopolavora. On zastopa Dopolavoro, sklicuje in predseduje ravnateljstvu, odgovarja za poslovanje Dopolavora in izvrševanje načrtov. Načelstvo tvorijo štirje do osem odlornikov, sorazmerno s številom vpisanih in izvršenim delom. Člane načelstva imenuje predsednik pokrajinskega Dopolavora na predlog predsednika Dopolavora (občinskega, okraja, mestne četrti): vsaj 2 odbornika morata biti izbrana iz stanovske skupine, ki prevladuje v dotičnem predelu. Načelstvo izvršuje posvetovalno funkcijo na pobudo predsednika pri sestavljanju in izvrševanju načrtov, pri nadziranju uprave in pri sprejemanju članov. Iz članov načelstva imenuje predsednik tajnika, ki izvršuje predsednikova povelja in ga nadomešča v slučaju odsotnosti ali zadržanosti — in blagajnika-gospodarja. Izmed tovarišev posebno sposobnih v raznih strokah imenuje Predsednik pokrajinskega Dopolavora, na predlog predsednika, tehnične ravnatelje. Kjer smatra za potrebno, predlaga predsednik predsedniku pokrajinskega Dopolavora imenovanje predstojnikov odsekov. Oni prisostvujejo sejam načelstva.

Člen 7. Dopolavoro pospešuje kulturne, umetniške, sportne, izletniške, zabavne, socialne, avtarkične, poljedelske itd. pobude in udejstvovanja v skladu s krajevnimi pogoji, v izvrševanju splošnih smernic O. N. D. in uredb nacionalnega predsedništva O. N. D. Za udejstvovanja in smernice večjega obsega treba zaprositi za pooblastilo Pokrajinski Dopolavoro in obvestiti političnega tajnika ljubljanskega Fašija ali pristojnega pokrajinskega poveljnika Narodne Fašistične Stranke (P. N. F.). Za nastope in vežbe na sedežu ali izven tega mora predsednik Dopolavora predložiti najmanj osem dni pred izvedbo predpisano prošnjo za zavarovanje proti nezgodam, pri prekrških bodo osebno odgovorni predsednik in pristojni ravnatelj tehnične stroke.

Člen 8. Predsednik Dopolavora mora poslati do 29. oktobra vsakega leta Predsedniku pokrajinskega Dopolavora kratko, a izčrpno poročilo o delovanju in blagajniškem poslovanju ter predložiti v odobritev načrte v bodočem delovanju s tozadevnimi proračuni.

Člen 9. Člani Dopolavora uživajo vse ugodnosti dovoljene članom O. N. D. ter smejo prisostvovati vsem prireditvam O. N. D. Člani drugih Dopolavorov smejo obiskovati sedež in uživati ugodnosti Dopolavorov občine, okraja, mestne četrti proti določeni vsoti na udeležbe, izvzemši ako so te udeležbe kratkotrajne.

Člen 10. Dohodke Dopolavora tvorijo prispevki za vpisnino in udeležbo, katere določi načelstvo; donosi prireditev, stranskega delovanja, darov, naklonil, zapuščin, premoženjski donosi, prispevki delodajalcev, občinske uprave in drugih javnih in privatnih podjetij, eventualni prispevki pokrajinskega Dopolavora. Občinskim Dopolavorom, Dopolavorom mestnega okraja ter mestne četrti, pripadajo mesečni prispevki od udeležb članov Dopolavora podjetij in združenih podjetij, ki radi svojega bivališča obiskujejo slednje sedeže. Višino zneskov za udeležbe, ki jih je treba plačati, določi pokrajinski Dopolavoro v razmerju s številom članov in finančno možnostjo podjetniških in združenih podjetniških Dopolavorov.

Člen 11. Pravila upravnega poslovanja določi pokrajinski Dopolavoro: za upravo odgovarjajo osebno in solidarno predsednik, tajnik in blagajnik-gospodar. Odgovorni upravni organi se ne smejo zadolževati, razen s pismeno privolitvijo pokrajinskega Dopolavora. Pokrajinski Dopolavoro nadzira upravno poslovanje po sindikalnih zborih in svojih delegatih.

Člen 12. Disciplinske kazni, ki lahko zadenejo člane Dopolavorov so: a) opomin, b) ukor, c) začasna odpustitev, d) izključitev. Kazni pod »a« in »b« izreka predsednik pri lažjih pregreškah, ki ne omadežujejo časti člana; kazni pod »c« in »d« izreka predsednik pokrajinskega Dopolavora nad članom, ki je izvršil obsodbe vredno dejanje, ki omadežuje njegovo čast. Nobena disciplinska kazen se ne more predlagati ali izreči, če se ni prej zaslišalo obdolžencev in upoštevalo zagovor. Proti disciplinski kazni je dovoljena pritožba na nadrejene organe.

Člen 13. Kjer smatra za potrebno, more Predsednik pokrajinskega Dopolavora, s privoljenjem političnega tajnika ali pokrajinskega poveljnika Narodne Fašistične Stranke v kraju, kjer je sedež Dopolavora, imenovati izrednega komisarja radi zastopanja predsednika in načelstva. Izredni komisar izvršuje vse one funkcije, ki jih daje pričujoči pravilnik predsedniku in načelstvu.

DNEVNE VESTI

— **Junaški korporal.** Korporal Carlo Noe je poveljeval malemu oddelku strelcev, ki je v bojih lanskega poletja prodrl v francoske črte. Dne 20. junija je s strojnico ves dan in vso noč obvladoval nasproti mu stoječi francoski oddelek, čeprav so med tem padli že vsi njegovi tovariši in je ostal sam. Zavračal je vse pozive, naj se uda, ter streljal, čeprav je bil že večkrat ranjen. Nehal je streljati šele, ko mu je zmanjkalo nabojev. Obenem je bil izgubil že toliko krvi, da so ga nasprotniki dobili v roke že nezavestnega in je kmalu nato umrl. Njegovo junaštvo je še isti dan zabeležil francoski oficir, ki je poveljeval nasprotnemu oddelku. Na osnovi tega pričevanja je bil junaški korporal sedaj še po smrti odlikovan z zlato kolajno za hrabrost.

— **Smrt uglednega literarnega historika.** V Firenci je umrl v starosti 74 let znani italijanski literarni historik prof. Barbi, ki se je zlasti proslavil kot raziskovatelj Dantejevega življenja in njegovih del. Za svoje velike znanstvene zasluge je bil odlikovan leta 1935. od Kr. Akademije v Rimu z Mussolinijevo nagrado. Nekaj dni pred svojo smrtjo pa je dobil zlato medaljo za zasluge na polju narodne prosvete.

— **Posebni vlaki iz Trsta ob priliki ljubljanskega velesejma.** Ob priliki Ljubljanskega velesejma v času od 4. do 13. oktobra, bodo uvedli na progi iz Trsta v Ljubljano poseben vlak, ki bo vozil vsak dan v naslednjih urah: odhod iz Trsta ob 7.40, prihod v Ljubljano ob 10.50, odhod iz Ljubljane ob 19.30, prihod v Trst ob 23.17. Potniki, ki se bodo iz kateregakoli kraja v Italiji v tem času peljali na velesejem v Ljubljano, bodo deležni od 1. oktobra dalje za 50 odstotkov znižane vozne cene. Za potovanje iz Trsta v Ljubljano in nazaj bo znašala potnina 65 lir za II. in 41.20 lir za III. razred. Vozne listke bo morala žigosati uprava velesejma, da bodo veljali tudi za povratek.

— **Goriški Dopolavoro** priredi ob priliki ljubljanskega velesejma poseben večji izlet v Ljubljano. Kakor kažejo prijave, se bo izleta udeležilo mnogo ljudi iz goriške pokrajine. Izletniki prispejo v Ljubljano v zgodnjih dopoldanskih urah. Zvečer se bodo vrnili nazaj na svoje domove.

— **Nov dekliški dom v Trstu.** Te dni so v Trstu otvorili nov dom za dekleta z dežele, ki so prisiljena iskat si zaslužka v mestu. Ureditev doma so podprle oblasti in fašistične organizacije. Za dom so porabili večjo vilo, ki so jo modernizirali in jo povsem preuredili, tako da so v njej sedaj velika spalnica, jedilnica, nekaj manjših spalnic, jedilnica, soba za shajališče itd. Dom je opremljen s kopalnico in drugimi modernimi napravami ter ima tudi svojo posebno kapelo.

— **Grof Milan Kulmer †.** Na svojem gradu pri Zagrebu je umrl znani hrvatski javni delavec grof Milan Kulmer, ki se je zlasti udejstvoval na gospodarskem področju. Med drugim je bil dolga leta predsednik največjega hrvatskega zasebnega denarnega zavoda, Prve hrvatske štedione.

— **Vpisi na zagrebško univerzo** se bodo pričeli 1. oktobra in bodo trajali do 10. oktobra. Istočasno bo vpisovanje na trgovski visoki šoli. Židje se ne morejo vpisati.

— **Za olajšanje kontrole cen** morajo od danes dalje imeti vsi zagrebški gostilničarji in restavraterji v svojih lokalih vidno označene cene vsem jedem in pijačam. Za kršitve te naredbe so določene visoke kazni.

— **Nemška milica na Hrvatskem** bo povečana na stanje bataljona s šestimi četami. Nameščena bo v neki zagrebški vojašnici. Člani milice morejo biti le hrvatski državljani nemške narodnosti. Organizacija je enaka oni ustaške milice, oficirje, podoficirje in moštvo pa bo plačevala hrvatska država.

— **V Mariboru** so umrli 83letni železniški delavec Jernej Brodnjak, 42letni mesarski pomočnik Artur Cizelj s Podbrežja in 71letna vdova po polkovniku Idu Wutschisch.

— **Štetje prebivalstva v Mariboru** bo izvedeno po stanju z dne 10. oktobra. Ob tej priliki bodo zlasti ugotovili število in stanje industrijskih, trgovskih in obrtnih obratov. Uradna objava poudarja, da ima štetje le statistične namene.

— **Policijska ura v Zagrebu,** ki je bila zadnje tedne določena že za 9. zvečer, je sedaj zopet podaljšana do 10.

— **Poziv poklicnim šoferjem!** V okviru Pokrajinske delavske zveze se je ustanovila za zaščito interesov poklicnih šoferjev enotna »Skupina šoferjev«, v katero sta se združili doslej samostojni društvi »Šoferško društvo Volan« in »Zveza šoferjev«. Enotno društvo ima svoje prostore pri Pokrajinski delavski zvezi (Ljubljana, Miklošičeva c. 22-I) ter vabi vse doslej še neorganizirane poklicne šoferje, da pristopijo k društvu. Vpisnina stane 5 lir, ki se plača ob pristopu, članarina pa znaša mesečno 4 lire. Vsi oni šoferji, ki so bili člani dosedanjih šoferskih društev, bodo avtomatično prevedeni v enotno »Skupino šoferjev«. — Pokrajinska delavska zveza.

— **Težka nesreča v vasi Podturn pri Dol. Toplicah.** Poročajo nam: V vasi Podturn pri Dol. Toplicah se je pripetila težka nesreča. Cesta tukaj je zelo prometna in nesreča je hotela, da sta se na ovinku srečala dva voza. Od obeh strani je privozilo precej naglo tudi nekaj kolesarjev iz bližnjih kočevskih vasi, ki se v nagli vožnji niso imeli kam izogniti. Eden izmed kolesarjev je z veliko silo zadel s trebušno stranjo v vprežni drog voza in padel nezavesten pred voz in konja. Težko poškodovanega nezavestnega mladeniča so navzoči hitro prinesli v bližnjo hišo, poklicali zdravnika in duhovnika. Došli zdravnik je konstatiral težke telesne poškodbe, vzel ponesrečenca na avto ter ga brzo odpeljal v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo.

— **Škofjeloški okraj** je bil nedavno ukinjen kot samostojno upravno področje te je bil spet priključen kranjskemu okraju kateremu je že nekdaj pripadal.

— **Zborovanje občinskih komisarjev** kranjskega okraja je bilo pretekli teden v Kranju. Vodil ga je okrajni politični komisar dr. Skalka. Zbrani občinski komisarji so dobili navodila za delo v svojih občinah.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave: danes ob 16. in 19. uri;

KINO UNION TELEFON 22-21

Grofov sin

Film, iz katerega veje svež zrak plodnih polja, zelenih gozdov in visokih planin ter globoka ljubezen do oboževane žene... Amedeo Nazarri, Lilia Silvi, Elena Altieri

KINO MATICA TELEFON 22-41

Premiera pravkar izdelanega filma

Luč v temi

Alida Valli F. Giachetti, C. Campanini, Zgodba o ljubezni mladega inženjerja, ki oslepi, a mu medicinska znanost vrne vid — in ljubljeno dekle.

— **Otroci in vžigalice.** Neka viničarka pri Sv. Petru v Slov. goricah je zaprla, ko je odhajala na delo, svoja dva otroka, staro eno in tri leta, v sobico svojega stanovanja. Triletni sinček je iztaknil nekje vžigalice in se začel z njimi igrati. Zažgal je pri tem posteljo. K sreči je opazil sosed dim, ki se je začel valiti iz hišice. Prihitel je na pomoč in še v zadnjih trenutkih rešil oba otroka, ki sta bila že brez zavesti, vendar pa se je posrečilo ju kmalu obuditi.

Iz Ljubljane

—lj **Vpisovanje šestletnih otrok v šolo** bo na vseh ljubljanskih šolah še jutri, v torek, od 8. ure dalje. Kakor je znano, morajo po naredbi Visokega Komisariata sedaj v šolo vsi otroci, ki bodo do 31. decembra t. l. izpolnili šesto leto starosti. Starši, ki menijo, da je njihov otrok še nesposoben za šolo, morajo takoj predložiti zdravniško potrdilo.

—lj **Naša Opera bo odprla letošnjo sezono z Verdijevo veliko opero »Aido«.** Letošnja uprizoritev v novi režiji in deloma novi zasedbi vlog bo zelo zanimiva. Glede na pomnoženi orkester in zbor smemo pričakovati predstavo, ki bo presegala po številu sodelujočih vse dosedanje uprizoritve. Naslovno partijo bo pela Heybalova, Radamesa — Francl, Amneris — Kogojeva, svečenika — Betetto, kralja Popov, Amonasra — Primožič, sla — Rakovec. Dirigent bo A. Neffat, režiser C. Debevec, zborovodja R. Simoniti, koreograf ing. P. Golovin, inscenator ing. E. Franz.

—lj **Prva opereta,** ki bo prišla v letošnji sezoni na vrsto, bo Straussov »Netopir«, ki ga bo muzikalno naštudiral dirigent D. Žebre, zrežiral pa Emil Frelih. Zasedba te priljubljene operete je sledeča: Eisenstein — M. Sancin, Rosalinda — Ivančičeva, Frank — Anžlovar, Orlovski — Sladojev, Alfred — Manoševski, dr. Falke — B. Sancin, dr. Blind — Rakovec, Adela Ribičeva, Žaba — Zupan, Ida — Japljeva, Melanija — Koširjeva.

—lj **Seznami davčnih osnov trgovin z mešanim blagom** od začetne črke M—Ž so že razgrnjeni ter interesente opozarjamo, naj si jih ogledajo pri vratarju v pritličju leve hiše magistrata do 10. oktobra.

—lj **Drugi turnus obveznega cepljenja proti davici** se prične v torek 30. t. m. in bo trajal ves teden do vštetega 4. oktobra. Starše opozarjamo, naj pripeljejo svoje že prvič cepljene otroke na isti cepilni kraj, kjer so bili pred 14 dnevi že prvič cepljeni. V torek 30. t. m. bo torej cepljenje v Mestnem domu za tiste otroke ki so bili pred 14 dnevi tam cepljeni. Cepljenje bo v Mestnem domu in druge dneve po šolah vsak dan ob 16.30 uri.

SAMO ŠE
V TOREK, SREDO IN ČETRTEK
PONOVITEV PROGRAMA
ZAČETEK OB 19. (7.)
VESELI TEATER

—lj **Gospodje in dame, ki imajo veselje do slovenskega petja** (tudi začetniki), naj vstopijo v pevski zbor Ljubljanskega Zvona. Zglasiti se je v ponedeljek in sredo med 18. in 20. uro v šoli na Ledini (pritličje, desno). 426 n

—lj **Slavni mojster na orglah Matthey Ulisse,** ki bo koncertiral v Ljubljanski Stolnici v petek popoldne je rodom iz Torina, kjer deluje kot profesor na glasbenem liceju Giuseppe Verdi. Kako slavo uživa kot mojster na orglah dokazuje tudi to, da so največji skladatelji prav za njega pisali razne orgelske koncertne komade. V Ljubljani bo igral poleg Bacha, Vivaldija, Bossija in našega Premrla tudi še dela klasika Azzolino della Ciaia, dalje Schumanna, Musorgskega in eno lastno skladbo. Na pomemben koncert že danes opozarjamo. Predprodaja v Knjigarni Glasbene Matice. 427 n

—lj **Številne nesreče med soboto in ponedeljkom.** Ljubljanska bolnica je pretekla dva dni sprejela v oskrbo sedem ponesrečencev, ki so postali večinoma žrtve vsakdanjih opravkov. 33-letni delavec na žagi graščaka Rudeža v Ribnici Stanko Novak je opravljal svoj posel. Pri tem je prišel po nesreči preblizu cirkularki, ki mu je poškodovala prste leve roke. — Sedemletna hči delavca iz Dobrunj Marija Strgarjeva se je doma igrala z otroki. Med igro je padla in si zlomila levo nogo. — Alojzij Urbas, štiriletni sinček posestnika iz Dolnjega Logatca je šel z večjo skupino svojih tovarišev v hrib. Tam se je najedel nekih jagod in dobil zastrupljenje. — 31-letni mehanik iz Ljubljane Ciril Bončar se je moral zateči v bolnico, ker ga je ugriznil pes v levo nogo. Nerodno poškodbo je dobila 18-letna hči posestnika iz Dobrunj Angela Brezovarjeva. Na stanovanju doma jo je nekdo sunil z nožem v prsi. — Anton Marinčič, 12-letni pastir iz Tomišlja se je med pašnjo preveč približal konju, ki ga je udaril v glavo. — Franc Ambrožič, 31-letni delavec iz Polhovega Gradca se je peljal s kolesom. Naletel je pri tem na kup gramoza, padel s kolesa in se potolkel po glavi.

—lj **Ponovitev programa v »Veselem teatru«.** Na ljubo vsem tistim, ki si še niso utegnili ogledati našega zadnjega programa, javljamo, da ga bomo v celoti ponavljali še v torek 30., sredo 1. in četrtek 2. Začetek ob 19. (7.). Konec pred 21. (9.).

PHILIPS

Lampade elettriche di tutti i tipi e per qualsiasi applicazione, prodotte nei grandiosi stabilimenti di Alpignano (Torino), dotati di macchinario modernissimo e di laboratori sperimentali perfetti.

Richiedere tutte alla
PHILIPS S. A. I.
MILANO - VIA S. MARTINO, 20

LAMPADE
PHILIPS
ŽARECÀ LUČ

Vsakovrstne električne žarnice, za različne uporabe, proizvod znanih, velikih tvornic v Alpignano (Torino), opremljenih z najmodernejšimi stroji in z dovršenimi eksperimentalnimi laboratoriji.

Zahtevajte osnih pri:
PHILIPS S. A. I.
MILANO - VIA S. MARTINO, 20

Dal 15 al 30 settembre vengono emesse le nouve serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 5% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97.50 per ogni cento lire di capitalenominale, da versarsi sia in contanti che in cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4,800.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Panca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonchè gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. septembra bodo emitirane nove serije

9 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIJAMI

Obresti in Premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: lir 97.50 za vsakih 100 lir nominalne glavnice, plačljivih ali v gotovini ali s kuponi, dopuščenimi za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4,800.000 lir, ki se žrebajo vsakih 6 mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, pod vodstvom zavoda Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Panca Popolare Pesarese.

Vse ostale hranilnice, banke, bančniki in ljudske posojilnice, ki so včlanjene v zvezi bančne kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

Kmečke penzije v Bolgariji

Penzije se bodo začele izplačevati z začetkom prihodnjega leta — Vsak upravičenec dobi po 3600 levov na leto

Štiri petine Bolgarov živijo od kmečkega dela. Bolgarski narod je predvsem bolgarska vas in vsi napori, ki se vlagajo za napredek bolgarskega naroda morajo biti zaradi tega napori za napredek bolgarske vasi. Ta dejstva, ki so za življenje bolgarskega naroda osnovne važnosti, je morala upoštevati vsaka vlada, ki je v zadnjih desetletjih krmarila usodo Bolgarije. Vsi voditelji bolgarskega naroda so se trudili, da bi pomagali kmetu do čim večjega napredka. Nekateri so imeli pri tem več uspehov, drugi manj. Rezultat je med drugim tudi kmečko pokojninsko zavarovanje.

Kmetje so v Bolgariji organizirani na podlagi zakona o poklicnih organizacijah v »Zvezi kmečkih gospodarskih zadrug«. Zveza je bila ustanovljena leta 1936. in že na ustanovni skupščini je bila postavljena zahteva po starostnem zavarovanju bolgarskega kmeta. Ta zahteva je bila z zakonom uresničena letošnjo pomlad.

Pravico na pokojnino imajo samo kmetje, to se pravi samo možje, ne pa tudi žene. Za bolgarske moške državljane, ki žive od kmečkega dela in so člani Zveze kmečko gospodarskih zadrug, pa je zavarovanje obvezno. Vsak kmet mora od svojega 20. leta naprej plačati v pokojninski sklad letno 60 levov. Letna pokojnina znaša potem 3.600 levov. Izplačuje se v začetku vsakega tromesečja, in jo kmet začenja prejemati, ko izpolni 60 leto starosti. Pogoj pa je, da je najmanj 10 let dotedaj prebil v neprekinjenem kmečkem delu.

Sredstva za kritje izdatkov pokojninskega zavarovanja kmetov se zbirajo v posebnem »Skladu kmečke pokojnine«, ki ga upravlja finančno ministrstvo. Sklad ima naslednje dohodke: 60 levov letno od plačila vsakega kmeta, 5% vrednosti kmetijskih pridelkov, ki se izvozijo v inozemstvo, in končno podporo države, če gornje vsote ne zadostujejo.

Izplačilo prvih pokojnin se bo pričelo s 1. januarjem 1942. Za te pokojnine je že zagotovljen potrebni denar.

Nedvomno je, da je Bolgarija s to uvedbo, če se bo obnesla, rešila važno socialno vprašanje, ki bo imelo največji učinek. Zato se za njo zanimajo tudi po drugih državah.

Zveza kmečko gospodarskih zadrug, ki se mora ponašati s tem lepim uspehom, je letos povečala število svojega članstva na 500.000, med tem ko jih je pred štirimi leti imela le 170.000. Njene finančne moči so velike in si je pred kratkim omislila v Sofiji reprezentativni dom za 9 milijonov levov, a svojim članom je izplačala že 35 milijonov levov posmrtne pomoči.

Ali je mogoče pospešiti rast rastlin?

Stara egiptovska legenda pravi, da lado žitnice, ako se njih seme pred setvijo pomoči v posodo boginje Izide, obilnejši pridelek in debelejša zrna, kajti ona posoda je boginji Izidi služila za njene potrebe, ko je bila na tem, da postane mati Ora.

Danes ta zgodba ni več tako neverjetna, kakor se je zdela nekoč. Znanost je namreč že ugotovila, da vsebuje urin v času nosnosti zares neke snovi, ki pospešujejo rast rastlin. Leta 1933. je biolog Kogl kot prvi izločil iz urina neko snov za rast rastlin, ki jo je nazval »auxin«. To je bil začetek nadaljnjih raziskav, ki so imele za posledico odkritje novih snovi istega izvora za pospeševanje rastlinske rasti. Danes koraka znanost roko v roki s poljedelstvom, da mu pomaga pri pospeševanju oploditve in klitja semen ter pri povečanju plodov. Tudi Italija ni zaostala na področju teh znanstvenih iskanj in turinski zdravnik Mario Piccinini, ki se je dolgo pečal z biološkimi raziskavanji, je razen auxina po sintetičnem postopku iznašel celo vrsto snovi, ki imajo posebne vplive na nekatere rastlinske vrste in njihovo rast. Poleg auxina je on uvedel uporabo »fitormonov« in »auxormonov« ter drugih podobnih snovi (bios itd.).

Iz dosedanjih znanstvenih ugotovitev izhaja, da auxini pospešujejo predvsem rast rastlin, njihovih korenin in stebelc. V to svrho rast pospešujočih snovi spadajo zlasti Koglov biotin, Piccininijev bios, nazvan tudi inositol, folikolin itd. Raziskovanje teh snovi spočetka ni bilo posebno lahko, zlasti je povzročalo težave njih izločanje iz rastlin, ker so bile lokalizirane samo na nekatere dele rastlin. S temi proučevanji so se mnogo bavili Went, Fliry, Van der Veij, Hawker, Hoysen Jensen i. dr. Sedaj se fitormonske snovi že praktično uporabljajo v kmetijstvu.

Izkušnje iz laboratorijev so se torej že prenesle v prakso, čeprav še vedno predvsem v preizkuševalne namene. Toda dosedanji uspehi dajejo največjo vzpodbudo za nadaljevanje dosedanjih poskusov. Tako so dosedanji poskusi pokazali, da se klitje na primer ricinovih semen, ako se namočijo v raztopinah fitormonov v razmerju 1 proti 1 milijonu, zmanjša za devet desetin napram normali glede časa. Navedene snovi pa se uporabljajo v najrazličnejših oblikah, tudi v praških, ki se trosijo na rastline itd. Takšna uporaba ima za posledico ne le pospešeno rast rastlin, temveč povečanje njih plodov in obilnost pridelka. Dosedanja raziskovanja so nadalje glede nekaterih snovi ugotovila, da v redkih raztopinah delujejo pospešujoče na rast rastline, v koncentriranih pa v nasprotnem smislu.

Vsa ta proučevanja pa še niso zaključena in pričakovati je še novih odkritij tako glede snovi kakor glede njihovega učinkovanja.

Stoletnica živalskega vrta v Berlinu

Letos poteka 100 let, kar je pruski kralj Friderik Viljem IV. dovolil neki zasebni družbi, ki jo je vodil profesor zoologije na berlinski univerzi Martin Lichtenstein, da uredi na prostoru dotedanje fazanarije živalski vrt. Kralj je dal v ta namen na razpolago 86 juter zemlje, poleg tega pa še za tedanje razmere zelo visoko vsoto 15.000 mark posojila, ki ga je kasneje zvišal na 25.000 mark. Končno je dal brezplačno na razpolago velik del svojih živalskih kletk. Obenem je novo ustanovo podpri tudi z darilom večjega števila dragocenih živali.

Vodstvo živalskega vrta je začelo z deli spomladi 1842. l. in 1. avgusta 1844. je bil živalski vrt otvorjen, čeprav ni bil še popolnoma urejen. Iz teh osnov se je pa v teku sto let razvila ustanova, ki je v ponos berlinskega meščana in vseh Nemcev.

Zbor filatelistov na Dunaju

Konec tega tedna bo na Dunaju kongres filatelistov iz Nemčije. Udeležili se ga bodo tudi zastopniki filatelističnih organizacij iz držav osi in iz drugih držav, ki so z Nemčijo v prijateljskih odnošajih. Kongres bo tako dobil mednaroden značaj. Združen bo z mednarodno filatelistično razstavo, na kateri bo nemška vlada razstavila zlasti dragocene in redke stare avstrijske znamke.

Stane Vidmar — 50 letnik

Z Abrahamom se je srečal te dni gosp. Stane Vidmar, znani in ugledni ljubljanski industrijec in trgovec. Povzdignil in razvil je podjetje, ki ga je bil prevzel po svojem očetu, poleg tega pa se je izredno iniciativno udejstvoval tudi kot javni delavec, zlasti v naših vodilnih gospodarskih stanovskih in strokovnih organizacijah. Več let je že predsednik Zveze trgovskih združenj. Prejšnja leta je bil znan tudi kot eden prvih slovenskih telovadcev, ki je z uspehom nastopal tudi na mednarodnih tekmah. V svetovni vojni je bil eden najožjih zaupnikov in sodelavcev pok. dr. Pivka v znanem carzanskem podvigu ter si je pridobil takrat mnogo znancev in prijateljev tudi v Italiji.

K življenskemu jubileju, ki ga g. Stane Vidmar obhaja sredi vsestranskega agilnega dela, mu izrekamo najboljše želje.

Osemdesetletnica izumitelja magneta

Iz Stuttgarta poročajo, da je 23. t. m. slavil osemdesetletnico svojega rojstva znani nemški industrijalec Robert Bosch, izumitelj magneta pri motorjih. Pred prvo svetovno vojno so Boschove tvornice izdelovale 80 odst. vse svetovne potrebe na magnetih in svečah za avtomobilske motorje. V njegovih tvornicah se je začelo tudi prvo izdelovanje Dieselovih motorjev.

Ko se sedaj nemški časopisi spominjajo osemdesetletnice Boscha, opozarjajo tudi na njegov veliki socialni čut. Bosch je namreč že leta 1906 uvedel osemurni delavnik v svojem podjetju. Sam je nadalje uvedel tudi starostno zavarovanje za svoje delavce ter za organizirano zaščito delavskih družin.

Otok Oesel

Otok Ösel, ki so ga nedavno zasedle nemški vojne sile, leži ob vhodu v zaliv Rige in zapira ta zaliv tako, da vodijo iz njega samo tesni prehodi v ostalo Baltiško morje. Otok je do lanske spomladi pripadal Estoniji in se je po estonsko imenoval Saaremaa (Veliki otok). Njegova površina znaša 2.600 kvadr. metrov, prebivalcev pa ima nekaj nad 50.000. Pred prvo svetovno vojno je pripadal otok Rusiji, ki ga je močno utrdila. Pod rusko oblastjo je bil od leta 1721. do 1918., poprej je bil sto let pod švedsko in še porej pod dansko oblastjo. Med svetovno vojno se je razvila ob Öslu velika mornariška bitka, ki je trajala ves dan 12. oktobra 1917. in v kateri se je nemški mornarici posrečilo premagati ruske vojne ladje, kar jih je bilo pri Öslu, ter obvladati močne kopne utrdbe. Nemci so takrat izkrcali poldrugo divizijo kopne vojske, ki je v petdnevnih bitkah zavzela ves otok.

Po svetovni vojni je otok pripadel Estonski in lansko pomlad z njo vred Sovjetski Rusiji, ki ga je vnovič močno utrdila. Sedaj, po 24 letih bitke v prvi svetovni vojni, se je ponovila takratna igra in nemške oborožene sile so vnovič z nenadnim silnim navalom zavzele to za sovjetsko pomorsko in letalsko pozicijo tako važno postojanko.

Verdijeva „Aida“

Pogovor z režiserjem opere Cirilom Debevcem

»V kakšnem razmerju je »Aida« po svoji umetniški vrednosti v dramaturškem in glasbenem pogledu do drugih Verdijevih del?«

»Verdijevo glasbeno delovanje se deli, kakor je znano, v dve dobi, med katerima je šestnajstleten premor. Prva doba Verdijevega ustvarjanja in njeni plodovi so pod vplivom tipične italijanske šole, medtem ko je delo druge Verdijeve ustvarjalne dobe, tako v glasbenem kakor v dramaturškem pogledu, močno vplivano od Wagnerja.

»Aida« predstavlja glasbeno oblikovno približno sredino in zaključuje vrsto popularnih oper iz prve dobe (Trubadur, Traviata in Rigoletto). Tudi v libretu je še popolnoma preprosta in lahko razumljiva in je služila kot vzor za Goldmarkovo »Sabsko kraljico«, ki jo naši operni obiskovalci že poznajo.

V današnji svetovni glasbeni literaturi je »Aida« največji, zase stoječi primer »velike opere« v dveh pomenih. V smislu francoske »Grande opéra«, katere najmočnejši zastopnik je bil Meyerbeer, vsebuje »Aida« vse značilnosti, kakršne imajo v zunanjem odrskem pogledu Meyerbeerove opere: velik orkester, prav tak zbor, komparzerija in balet, veliko odrsko razkošje in opremno bogastvo. Verdi pa operi ni pripomogel samo s temi sredstvi do oznake »velika opera«, temveč jo je s svojim glasbenim genijem postavil na najvišjo raven umetniškega formata. V tem smislu je »Aida« zaključek in vrh vsega Verdijevega ustvarjanja. Seveda pa s tem ni rečeno, da je Verdi po glasbeni in operno dramaturški plati tiste dobe presegel svoji kasnejši deli Othella in Falstaffa. Posebno Othella ne, za katerega mu je napravil libreto znani italijanski libretist Arrigo Boito, ki je bil tudi sam komponist. Res pa je tudi, da nobeno izmed teh dveh muzikalno in dramaturško zrelejših del ni doseglo popularnosti in priljubljenosti njegovih prejšnjih oper, zlasti ne »Aide«, ki ima vse ljudske in umetniške prvine prve ustvarjalne dobe, združene in zgoščene v vrhuncu.

Iz teh razlogov je tudi za dirigenta in za režiserja vsaj v tehničnem pogledu »Aida« ena izmed najtežjih preizkušenj.«

»Kakšne režijske naloge stavlja »Aida«?«

»Posebna težava pri »Aidi« se pojavlja kljub dobremu poznavanju prejšnjih komponistovih del v tem, da je mogoče vse prejšnje opere (Traviato, Trubadurja, Rigoletta) vsaj deloma obravnavati režijsko napol komorno; »Aida« pa ima v tem pogledu drugačne zahteve. V zasnutku in izvedbi je čutiti, da je bilo delo pripravljeno za uprizoritev v velikih dimenzijah, za svečano predstavo na prostem, zahteva uprizoritev, čeprav v majhnih dimenzijah odra, še tako vtesnjena in kompromisna, svečano in visoko, poudarjeno obliko.

»Vaši režijski nameni?«

»Moja osebna težnja je šla za tem, da bi pri vsej odgovornosti za muzikalno veličino opere, ki počiva predvsem v rokah dirigenta Neffata, predstavil z dramatske plati lahko in jasno razumljivo vsebino in ozračje dela. Razumljivo je, da opera tega sloga ne dovoljuje uporabljanja realističnih izraznih sredstev in da se moram držati v režiji velikega izraznega formata. V tej zvezi mogoče ne bi bilo neumestno pripomniti, da postavlja to pojmovanje na izvajajoče sodelavce tudi nadpovprečne fizične zahteve, za katere pa mislim, da jih bo naša šestorica prvih pevcev vzdržala zelo dostojno tudi v evropsko relativnem smislu. Prav tako nalogo ima tudi zbor (pomnožen s primernim številom), o katerem pa lahko poudarim z velikim zadoščenjem, da imamo zanj zanesljivo oporo in umetniško pomoč v zborovodji g. Radu Simonitiju.«

M. S.

Avtomobilski klub v Ljubljani

je imel dne 26. septembra svoj izredni občni zbor. Pod predsedstvom g. A. Praprotnika in ob veliki udeležbi članov je obširno poročal g. dr. Žužek o delokrogu kr. italijanskega Avtomobilskega kluba (RACI), ki je oficielna organizacija avtomobilizma v Italiji. Pričakovati je, da bo v kratkem objavljen za Ljubljansko pokrajino zakon, s katerim se uvede tudi v naši pokrajini javni register za avtomobile, motorna kolesa in traktorje, ki se vodi v Italiji v okviru Avtomobilskega kluba. Na predlog Upravnega odbora so bila vsa klubova pravila soglasno prilagodena onim RACI-ja, tako da bo ljubljanski Avtomobilski klub, ki pa ostane avtonomno-pravna oseba, vodil razširjene posle RACI-jevega delokroga v Ljubljani.

Občni zbor so s svojo prisotnostjo počastili v zastopstvu g. generalnega predsednika Conte Alberto Bonacosse predsednik tržaškega sedeža Guido Cosulich, v zastopstvu generalnega tajnika g. odvetnik Zanelli, direktor tržaškega sedeža g. dr. De Minicis in delegirani upravitelj javnega registra g. dr. Zagari.

G. predsednik Gosulich je v prisrčnih besedah sporočil pozdrave g. generalnega predsednika in RACI-jevega sedeža v Trstu, ki je ob tej priliki poklonil našemu klubu v znak posebnega sodelovanja dragocen svilen prapor s kovinastim drogom. Z občnega zbora je bil poslan g. generalnemu predsedniku Conte Bonacossi pozdravni brzojav.

Ogenj v okolici Dolenjskih Toplic

Dol. Toplice, dne 26. IX. 1941.

V petek, dne 26. t. m. je pričelo goreti gospodarsko poslopje, posestnika Murn Jožefa na Dol. Gradišču pri Dol. Toplicah okoli 3. popoldne. Iz sredine poda, v katerem je bilo za 20 voz sena in okoli 30 stoto slame, se je pričel viti močan dim, nakar je bil v naglici ves pod v ognju. Ob času nesreče so bili vsi domači zaposleni pri hiš, ki je le nekaj metrov oddaljena od poda in jo ravno sedaj zidarji obmetujejo z malto. Ker je v bližini še več gospodarskih poslopij, ki so krita s slamo je bila nevarnost velika, da se ogenj razširi tudi na ta poslopja. Ljudje so se takoj lotili reševalnih del, vendar veliko ni bilo mogoče rešiti, ker je plamen naenkrat objel vse poslopje. Izpod strehe so potegnili voz in sani, metersko »trugo« za nalaganje gramoza te nekaj tam shranjenih desk, vse drugo, seno, slama in slamoreznica je postalo žrtev požara.

Kakor hitro je pričelo goreti je sosedovo dekle prihitelo na kolesu v Dol. Toplice obvestit gasilce in žandarmerijo, ki so se takoj podali na kraj nesreče, na pomoč pa je prihitela tudi četa vojakov. Tudi mnogo drugih ljudi iz polj, kjer so bili zaposleni pri pospravljanju poljskih pridelkov, je prihitelo in pomagalo reševati. Polivali so z vodo bližnja poslopja, da se ne bi ogenj razširil, kar se jim je posrečilo.

CORA
TORINO · 1835
VERMOUTH CORA
oltre 100 anni di fama
slovit že nad 100 let.

KAUČE
novi modeli po nizkih cenah dobite pri
E. Zakrajšek,
tapetništvo

KUPUJEM IN PRODAJAM
rabljene čevlje in moške obleke, rabljeno perilo in stare cunje
Klavžer,
Ljubljana, Vošnjakova ulica 4. 1585

POUK
slovenščine, italijanščine, nemščine, francoščine, angleščine po strokovno usposobljenih močeh. Pojasnila in prijave od 5.—6. popoldne pri: prof. Sid. Jeras, Levstikova ulica 19. 1589

STROJEPISNI POUK
Večerni tečaji. Oddelki od 6. ure zvečer dalje za začetnike in izvežbance. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaji se prično 1. oktobra. — Vpisovanje dnevno.
Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon št. 43-82). 1579

STEKLENO STENO
okoli 7 do 10 m dolgo kupim za pisarno. — Ponudbe na trgovino S. Jurčič, palača banke Slavije, Ljubljana. 1597

PROKLETSTVO DEMANTA

38

Roman.

In vendar je bilo treba na vsak način skriti ga. Čitatelj se bo čudil moji pretirani previdnosti in se vprašal, zakaj nisem hotel povedati Editi, da imam dragocen demant..

Izkušnje so me bile naučile, da ženske ne znajo čuvati tajne. Razen tega pa nisem mogel priznati svoji ljubici, da sem navaden tolovaj, saj me je vendar smatrala za gentlemana.

Eita je imela svoja načela. Trdil je, da je nečakinja pastorja in čeprav je bila ubrala pot, ki jo moralka odklanja, je bila ostala »poštena« v širokem pomenu te besede. Nikakor se ni hotela sprijazniti z mislijo, da bi se mogel moški, ki naj služi v vsakem pogledu ženski za zgled, spozabiti tako daleč, da bi segel po tujem imetju.

Prepričan sem, da bi me bila Edita takoj ovadila policiji, če bi bila takrat vedela, kakšne vrste človek sem.

Pozneje je izpremenila svoje nazore — toda ne prehitevajmo dogodkov. Tu je bil čuden psihološki primer, toda smešna strogost te lutke je skupna mnogim Angležinjam.

V Franciji sem opazil, da so ženske mnogo prizanesljivejše in tudi pravičnejše. Če ljubijo tolovaja, pridejo kaj lahko pod njihov vpliv in jih pod nobenim pogojem ne izdajo, zlasti če vzorno skrbe za njihovo blagostanje.

Moje edino delo v tem času je bilo odstraniti demant iz Editine bližine, toda tako, da bi svoj zaklad obdržal. To je bila kočljiva zadeva in več ur sem razmišljal o nji.

Razmišljal sem o najneumnejših sredstvih. Mislil sem tudi na to, da bi demant požrl, kar bi bilo zadnje sredstvo.

Jezen, da nisem mogel najti nobenega izhoda, sem na vso moč udaril s peto ob tla. Pri tem se mi je pa zasadil žebelj v čevelj in dosegel je tudi nogo, da sem začutil skelečo bolečino. Takoj sem sezul čevelj in potegnil žebelj iz njega. Ta čas mi je pa šinila v glavo misel, ki se mi je zdela naravnost imenitna.

XVI.

Stric

Izhod, ki sem ga iskal in ki se mi je trdovratno izmikal, je naenkrat stopil predme v vsej svoji enostavnosti. In začel sem se na ves glas smejati. Edita, ki je bila v toaletnem kabinetu, je prihitela vsa začudena.

— Kaj ti pa je, Eduard? — je vprašala, — kaj si ob pamet? In vsa v skrbeh je ošinila s pogledom na mizi pred menoj stoječo steklenico žganja.

Ko je ugotovila, da je v steklenici še vedno toliko žganja, kolikor ga je bilo, je postala še nemirnejša, ker mojega vedenja ni mogla pripisati pijanosti.

— Ah, dušica, — sem dejal, — oprosti, mislim na nekaj tako smešnega, da se moram smejati. Pomisli: ko sem šel včeraj po Fleet Streetu, je neki debeli dami spodrsnilo in padla je tako, da so vsi očividci počili v smeh... Da, vsi in neki dostojanstveni pastor, stoječ na postajališču omnibusov...

— No, Edgar, to pa res ni lepo, da se smeješ ženski, ki je padla.

— Oh, pomiri se, bil sem prvi, ki jo je pobral in odvedel v lekarno, ker se je bila ranila.

— Dragi moj, ti si kakor waleški kmetje, ki se smejo teden dni po dogodku, čeprav ni na njem nič smešnega.

Nisem hotel ugovarjati ji. Raje sem veljal za waleškega neotesanca, kakor da bi izdal svojo tajno.

Zvečer, ko mi je Edita predlagala, da bi šla malo na izprehod, sem se izgovarjal, da me muči huda migrena. Edita je odšla na izprehod sama, jaz sem pa izrabil njeno odsotnost za delo, ki nikakor ni bilo lahko.

Vzel sem svoj desni čevelj in začel z žepnim nožičem odstranjevati spodnji del pete. Dobro polovico pete sem pustil nedotaknjeno in v njo izdolbel luknjico, kamor sem spravil demant. Potem sem pribil peto nazaj in skrbno zagladil vse sledove svojega dela.

Zdaj ostane demant zanesljivo pri meni, kajti nikomur ne bo prišlo na misel, da ga bo iskal v moji peti.

Živel sem brezskrbno teden dni, potlej sem pa začel razmišljati o svojem potovanju na Holandsko. Prvotno sem mislil vzeti Edito seboj, potem sem si pa premislil, ker se mi je zdelo to ne samo nerodno, temveč tudi nespametno. Bolje bo, sem razmišljal sam pri sebi, če se odpeljem na Holandsko sam. Toda kakšno pretvezo bi si izmislil, da bi se mogel ločiti od svoje ljubice, ne da bi jo žalil in ne da bi se za vedno ločila? Na Edito sem bil še vedno zelo navezan, čeprav se mi je bila s svojim postopkom v Parizu zamerila. Nisem je sicer več tako strastno ljubil, kakor prvotno, toda nazadnje mi je bila kot ženska vendarle neobhodno potrebna. Pred njo sem imel že več ljubic, toda če sem vse primerjal z Edito, sem ugotovil, da je vse prekašala. In bil sem pripravljen odpustiti ji vso njeno vrtoglavost.

Mislim, da me je tudi ona ljubila, toda njena ljubezen je bila v mojo nesrečo odvisna od mojih financ. Nobenih iluzij si nisem delal v tem pogledu in bil sem prepričan, da bi si Edita takoj poiskala drugega ljubčka, čim bi je ne mogel več zalagati z denarjem.

Hotel sem obdržati Edito in prepričati jo, da se bom kmalu kopal v zlatu. Zaupal sem ji torej, da imam v Amsterdamu starega strica, milijonarja, ki me ljubi kakor lastnega sina in ki mi bo po smrti zapustil vse svoje ogromno premoženje.

Moje pripovedovanje je seveda silno zanimalo Edito in bil sem prepričan, da je začela takoj gojiti vročo željo, da bi moj stric na Holandskem čim prej umrl. Opazil sem tudi, da je moj ugled v njenih očeh narasel in da me je od dne do dne bolj ljubila.

Urejuje Josip Zupančič // Za Narodno tiskarno Fran Jaras // Za upravo in inseratni del lista Vlad. Rozalij // Vsi v Ljubljani